

СТРУЖ П. В.,аспірант кафедри кримінального процесу та криміналістики
(Львівський державний університет внутрішніх справ)

УДК 343.985

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.5.46>**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ ПОРУШЕНЬ ПРАВИЛ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ**

У статті визначені особливості форм протидії розслідуванню порушень правил безпеки дорожнього руху. Форми протидії розслідуванню таких кримінальних правопорушень розділені на дві групи за суб'єктами протидії – внутрішні та зовнішні. Зазначено, що внутрішня протидія розслідуванню виходить від суб'єктів та інших учасників досудового розслідування, а зовнішня – від осіб, які не беруть участь у розслідуванні. В якості типових суб'єктів протидії виділені: особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 286 КК України; близькі, родичі особи, яка вчинила кримінальне правопорушення; інші особи, матеріально зацікавлені в уникненні кримінальної відповідальності винним (особи, які працюють в підпорядкуванні в особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, або у суб'єкті господарювання, власником, співвласником якого є така особа, найняті для реалізації протидії розслідуванню певним способом); захисник підозрюваного; свідки, яким відомі обставини вчинення порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту; корумповані службові особи, які можуть вчинити вплив на слідчого, прокурора процесуального керівника; судові експерти, які проводять судову експертизу у кримінальному провадженні; слідчий, який здійснює кримінальне провадження; прокурор процесуальний керівник у кримінальному провадженні. Щодо наведених суб'єктів описана мотиваційна основа їх дій, обставини, які можуть обумовлювати протидію розслідуванню з їх боку, характерні для таких суб'єктів способи протидії розслідуванню та їх потенційний вплив на результати доказування вини особи у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК України. Окремо зазначено, що джерелом протидії розслідуванню порушень правил безпеки дорожнього руху може бути не одна особа, а група осіб, які можуть керуватися різними мотивами, але діяти спільно, переслідуючи спільну для них мету – не допустити або припинити кримінальне переслідування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 286 КК України. І в окремих випадках така група осіб може діяти як єдиний суб'єкт протидії розслідуванню такого злочину, змінювати стратегію та тактику протидії, залучати до неї нових осіб в залежності від слідчої ситуації у кримінальному провадженні.

Ключові слова: протидія розслідуванню, порушення правил безпеки дорожнього руху, суб'єкт протидії розслідуванню, досудове розслідування, доказ, доказування.

Struzh P. V. Peculiarities of the forms of counteraction to the investigation of violations of road safety rules

The article defines the specifics of the forms of counteraction to the investigation of violations of road safety rules. Forms of opposition to investigating such criminal offences are divided into two groups by subjects of opposition – internal and external.

It is noted that internal opposition to the investigation comes from the subjects and other participants of the pre-trial investigation, and external – from persons who do not participate in the investigation. As typical subjects of countermeasures, the following are highlighted: a person who has committed a criminal offence provided for in Art. 286 of the Criminal Code of Ukraine; close relatives of a person who has committed a criminal offence; other persons materially interested in avoiding criminal responsibility of the guilty (persons who work under the authority of a person who committed a criminal offense or in a business entity, the owner or co-owner of which is such a person, hired to implement countermeasures to the investigation in a certain way); the defense attorney of the suspect; witnesses who are aware of the circumstances of committing a violation of the rules of road traffic safety or vehicle operation; corrupt officials who can influence the investigator, the prosecutor, the procedural manager; forensic experts who conduct the forensic examination in criminal proceedings; an investigator conducting criminal proceedings; the prosecutor is the procedural manager in criminal proceedings. The motivational basis of their actions, the circumstances that may cause opposition to the investigation on their part, the methods of opposing the investigation characteristic of such subjects and their potential influence on the results of proving the guilt of a person in committing a criminal offence, provided for in Article 286 of the Criminal Code of Ukraine. It is specifically stated that the source of opposition to the investigation of traffic safety violations may not be one person but a group of persons who may be guided by different motives but act together, pursuing a common goal for them – to prevent or stop the criminal prosecution of a person who has committed a criminal offence, provided for by Art. 286 of the Criminal Code of Ukraine. In some cases, such a group of persons can act as a single subject of counteraction to the investigation of such a crime, change the strategy and tactics of counteraction, and involve new people in it depending on the investigative situation in criminal proceedings.

Key words: *opposition to the investigation, violation of traffic safety rules, the subject of opposition to the investigation, pre-trial investigation, evidence, proving.*

Вступ. З початком кримінального провадження у особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 286 КК України, а також в осіб, зацікавлених в уникненні притягнення до кримінальної відповідальності такої особи, актуалізується як об'єкт впливу досудове розслідування та його результати. Такий вплив за найбільш розповсюдженою класифікацією форм протидії досудовому розслідуванню може бути внутрішнім, таким що виходить від суб'єктів та інших учасників досудового розслідування, та зовнішнім – від осіб, які не беруть участь у розслідуванні.

Постановка завдання. Метою статті є описати особливості форм протидії розслідуванню під час досудового розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху.

Результати дослідження. В дослідженнях, присвячених особливостями розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 286 КК України, питанням протидії їх розслідуванню приділялася побіжна увага. В роботах Ольховенка С. І. [1, с. 141], Антіпової О. І. [2, с. 154], Стаскевича Г. С. [3, с. 214], Крупей В. Ю. [4, с. 123–124], Чичиркіна А. О. [5, с. 132, 134] є тільки вказівки на факт існування протидії розслідуванню таких кримінальних правопорушень.

У порівнянні з наведеними вище науковцями Луцюк П. П., працюючи над методичними рекомендаціями з розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації автотранспортних засобів, більше, але недостатньо, уваги приділив протидії розслідуванню таких кримінальних правопорушень, відмічаючи реальність існування окремих проявів протидії, описуючи окремі способи приховування цих злочинів та давання неправдивих показань [6, с. 54, 66–69, 144].

З початком досудового розслідування навколо нього та його потенційно негативного для особи, яка вчинила порушення правил безпеки дорожнього руху, результату розгортаються дії суб'єктів протидії.

Узагальнення результатів опитування слідчих, які розслідували злочини, передбачені ст. 286 КК України, під час якого було поставлене питання щодо визначення на підставі власного досвіду суб'єктів протидії розслідуванню, дозволяє виділити таких наступних типових суб'єктів протидії:

- особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 286 КК України – 89%;
- близькі, родичі особи, яка вчинила кримінальне правопорушення – 61%;
- інші особи, матеріально зацікавлені в уникненні кримінальної відповідальності винним (особи, які працюють в підпорядкуванні в особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, або у суб'єкті господарювання, власником, співвласником якого є така особа, найняті для реалізації протидії розслідуванню певним способом) – 2%;
- захисник підозрюваного – 46%;
- свідки, яким відомі обставини вчинення порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту – 65%;
- корумповані службові особи, які можуть вчинити вплив на слідчого, прокурора процесуального керівника – 24%;
- судові експерти, які проводять судову експертизу у кримінальному провадженні – 2%;
- слідчий, який здійснює кримінальне провадження – 4%;
- прокурор процесуальний керівник у кримінальному провадженні – 35%.

Вивчення робіт криміналістів, які присвятили свою увагу криміналістичній характеристиці суб'єктів протидії розслідуванню, призводить до формування системи критеріїв, за якими має збиратися та узагальнюватися інформація про таких суб'єктів, для формування уявлень про їх потенціал при протидії розслідуванню порушень правил безпеки дорожнього руху:

- по-перше, мотиваційна основа дій суб'єкта протидії розслідуванню;
- по-друге, характер взаємозв'язку суб'єкта протидії з процесом досудового розслідування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК України;
- по-третє, наявні в суб'єкта протидії можливості щодо впливу на хід та результати досудового розслідування.

Поняттям особа, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 286 КК України, охоплюються всі варіанти статусів, в яких може бути злочинець з моменту початку кримінального провадження до його завершення, а саме:

- процесуальний статус такої особи є не визначеним;
- особа є підозрюваною у кримінальному провадженні.

Для таких осіб уникнення кримінальної відповідальності є ключовим мотивом їх дій. Але вибір способів протидії, до яких можуть вдаватися особи, які вчинили кримінальне правопорушення, залежать не тільки від психологічної складової, а від комбінації цілого комплексу чинників – біологічного, соціального та ситуаційного характеру. Нестерова І. А. та Софілканич О. В. вірно зазначають, що ознакою злочинця є особливості його інтелектуальної і емоційно-вольової сфер, характеру, темпераменту, спрямованості, орієнтацій, типових реакцій у поведінці, мотивацій його правовірних і протиправних діянь та ін. [7, с. 364].

Біологічні чинники пов'язані з інтелектуальним розвитком людини, її темпераментом та зовнішніми рисами. Комбінація рівня інтелекту та типу темпераменту, який є в протидіючої особи, визначає різну здатність людини до сприйняття, обробки та перетворення даних про подію кримінального правопорушення, швидкість її реакції на зміну ситуації в процесі застосування того чи іншого способу протидії розслідуванню, а також різний ступінь інтенсивності впливу на інших осіб в процесі протидії.

Так, сангвініки є енергійними, комунікабельними та швидко входять у соціальні контакти, є надзвичайно адаптивними. Меланхоліки з одного боку є емоційно чутливими

та схильними до внутрішніх переживань, що можуть уповільнити їх реакції на ситуацію, що має місце у зв'язку із вчиненим ними кримінальним правопорушенням та його наслідками. Але з іншого боку притаманна їм креативність, уважність до деталей та творчість, можуть призвести до формування максимально узгоджених між собою та деталізованих недостовірних даних про обставини, які передували, мали місце під час дорожньо-транспортної події та після неї. Флегматики з їх внутрішнім спокоєм, емоційною стійкістю схильні до виваженого аналізу ситуації та прийняття на підставі нього логічних рішень. Високий рівень емоційності холериків, поєднана зі спрямованістю на досягнення поставлених перед ними цілей, може призводити до інтенсивного, комплексного впливу на носії інформації, яка має значення для кримінального провадження.

Психологічні чинники протидії розслідуванню з боку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, – це не тільки про мотивацію, хоча вона і відіграє вкрай важливу роль триггеру поведінкових реакцій особи. Це про поведінковий досвід такої особи. Порушення правил безпеки дорожнього руху, передбачені ст. 286 КК України, відносяться до тої категорії кримінальних правопорушень, які можуть вчиняти особи з різним життєвим, і далеко не кримінальним, досвідом, рівнем та складністю процесів мислення, включаючи структуру сприйняття, міркування та прийняття рішень. Не слід упускати і вольові якості особи. Комбінація різних рівнів волі та інтелекту може впливати не тільки на вибір та застосування певного способу чи способів протидії розслідуванню, а й на припинення такої протидії. При чому, як показує досвід, комбінація рівня інтелекту вище середнього з високим рівнем вольових якостей можуть забезпечити готування та реалізацію особою способів протидії, результати застосування яких можуть суттєво ускладнити встановлення достовірних даних про обставини дорожньо-транспортної події (наприклад, шляхом комбінації достовірних та недостовірних даних про подію, що відбулася та її учасників). А найскладніше з припиненням протидії, коли особа має низький рівень інтелекту та високий рівень вольових якостей. Така комбінація зумовлює те, що особа є закритою від психологічного (логічного, емоційного) впливу з метою переконати її відмовитися від протидії розслідуванню.

Не менш важливими для визначення потенціалу протидії розслідуванню є соціальні чинники – соціальні норми, які є базовими у визначенні поведінки особи, та її соціально-економічний статус.

В контексті протидії розслідуванню мова йде як про норми моралі, так і правові норми. При чому саме перша група норм визначає межі поведінки людини в ситуації протиставлення потенційного негативного для неї наслідку (притягнення до кримінальної відповідальності), засобів не допущення настання такого наслідку та результатів їх застосування і притягненням особи до кримінальної відповідальності за вчинене нею кримінальне правопорушення.

Соціально-економічний статус особи складається з соціальних зв'язків особи, її положення в суспільстві, матеріальних статків. Як показує слідча практика ця група чинників може грати значну роль у визначенні форм та конкретних способів протидії розслідуванню. І не завжди інтенсивна комплексна протидія розслідуванню із залученням корумпованих представників органів державної влади, в тому числі правоохоронних, судових, місцевого самоврядування може мати місце по фактам вчинення порушення правил безпеки дорожнього руху матеріально забезпеченим громадянином. Така протидія може мати місце і при вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК України, пересічною особою, яка може мати соціальні зв'язки з особами, які можуть вчинити владний вплив на осіб, які здійснюють досудове розслідування.

Досвід розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху показує, що серед осіб, які вчиняють такі кримінальні правопорушення, як окремі категорії необхідно виділяти громадян України (ними були у 94% випадках з вивчених кримінальних проваджень) та іноземці (у 6% вивчених кримінальних проваджень).

Узагальнення слідчої практики розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху в контексті визначення взаємозв'язку статусу громадянина України та протидії

розслідуванню з його боку призводить до визначення наявності кореляції статусу особи з протидією розслідуванню з її боку. Найбільший коефіцієнт кореляції (0,8) між цими фактами мають випадки вчинення дорожньо-транспортної події особами, які мають спеціальний правовий статус, а саме, Народні депутати України, судді, прокурори, адвокати. Окрему позицію серед підгрупи суб'єктів протидії розслідуванню, яка розглядається, є громадяни України, які є працівниками дипломатичного представництва, консульської установи та були за кермом транспортного засобу під час вчинення ними дорожньо-транспортної події, який належить дипломатичній або консульській установі та має відповідну державну реєстрацію. Специфічність цьому суб'єкту протидії додає сам транспортний засіб, щодо якого є обмеження у огляді та подальшому вилученні, визначені ч. 3 ст. 22 Віденської конвенції про дипломатичні відносини, прийнятої 18 квітня 1961 року в Організації Об'єднаних Націй, та ч. 4 ст. 31 Віденської конвенції про консульські зносини, прийнятої 24 квітня 1963 року в Організації Об'єднаних Націй. Громадянин України, який як водій є членом обслуговуючого персоналу дипломатичного представництва або консульської установи, може повідомити своїм керівникам недостовірні відомості щодо обставин події під впливом чого вони можуть не надати дозвіл на огляд та вилучення транспортного засобу, а це виключить в подальшому проведення важливих для встановлення обставин події судових експертиз (автотехнічної, транспортно-трасологічної, дорожньо-технічної, медико-криміналістичної, молекулярно-генетичної, тощо).

Окрему категорію осіб складають правопорушники, які є громадянами України, але вчинили кримінально каране порушення правил безпеки дорожнього руху за кордоном в країні, у якій вони перебували, маючи дипломатичний імунітет і провадження щодо яких у порядку перейняття було передано до уповноважених правоохоронних органів нашої держави. Такі особи мають вагомий соціальний статус, який може спрацювати та обумовити чинення впливу на слідчого, прокурора процесуального керівника з метою примусу їх до прийняття процесуальних рішень, що забезпечать не притягнення правопорушника до кримінальної відповідальності.

Під іноземцями в міжнародному праві розуміють осіб, які знаходяться на території певної держави і мають громадянство іншої держави або не мають громадянства взагалі. У свою чергу в числі іноземців можуть бути особи, які мають дипломатичний імунітет. У всіх випадках вчинення дорожньо-транспортної події іноземцем слідчий має з'ясувати його статус і окремо враховувати те, що до захисту його прав може приєднатися представник дипломатичного представництва або консульської установи. Статус (соціальний, спеціальний правовий, тощо) такої особи в державі, громадянином якої він є, може обумовити дії щодо перешкодження розслідуванню під політичним впливом з боку представників органів державної влади іншої держави.

Часові проміжки, протягом яких особа, яка вчинила злочин, передбачений ст. 286 КК України, може не набувати процесуального статусу підозрюваного можуть бути різні. Як правило, це може бути обумовлене тим, що для достатності підстав повідомлення такій особі про підозру є потреба у наявності висновку судової експертизи (автотехнічної, транспортно-трасологічної, дорожньо-технічної, медико-криміналістичної, молекулярно-генетичної, тощо). За таких умов в цей проміжок особа, яка вчинила порушення правил безпеки дорожнього руху, може чинити протидію комбінуючи безпосередній та опосередковане втручання в результати розслідування. Безпосередній вплив відбувається шляхом впливу на джерела фактичних даних про обставини події кримінального правопорушення, а саме, на свідків. Вивчення матеріалів кримінальних проваджень дає підстави для висновку, що характерним для розслідування є підкуп свідків, потерпілих. Жодного випадку психічного насильства для схиляння свідків, потерпілих до давання неправдивих показань нами встановлено не було. Опосередкований вплив на результати розслідування з боку особи, яка вчинила дорожньо-транспортну подію, може відбуватися шляхом:

– впливу на слідчого, прокурора процесуального керівника через знайомих злочинця, які займають керівні посади в правоохоронних органах, інших органах державної влади;

- підкупу слідчого, прокурора, процесуального керівника;
- підкупу керівника органу досудового розслідування, правоохоронного органу, прокуратури, для схиляння слідчого, прокурора процесуального керівника, до здійснення дій у якому працює відповідно слідчий чи прокурор, процесуальний керівник;
- підкупу експерта, який проводить судову експертизу (автотехнічну, транспортно-трасологічну, тощо).

З моменту повідомлення про підозру до безпосередньої форми протидії розслідуванню таких кримінальних правопорушень додається давання неправдивих показань підозрюваним. Особливість структури доказування по таким кримінальним провадженням полягає в тому, що ефективність неправдивих показань як способу протидії розслідуванню прямо залежить від повноти даних про обставини порушення правил безпеки дорожнього руху. У випадках затримання особи після вчинення дорожньо-транспортної події та обрання їй запобіжного заходу тримання під вартою – протидія розслідуванню може реалізовуватися через близьких, родичів особи, яка вчинила кримінальне правопорушення або інших осіб, матеріально зацікавлених в уникненні кримінальної відповідальності винним. Така категорія осіб, як свідчить узагальнення слідчої практики, може діяти як самостійно через обмеженість можливості спілкування із підозрюваним (така поведінка є характерною для близьких, родичів такої особи), так і за вказівками підозрюваного. Характерними способами протидії для таких осіб є підкуп слідчого, прокурора процесуального керівника у кримінальному провадженні, судового експерта, осіб для давання ними неправдивих показань.

Особами, які можуть дати неправдиві показання як свідки та вплинути в такий спосіб на хід та результати розслідування кримінального провадження по ст. 286 КК України, можуть бути особи, які були разом із правопорушником у транспортному засобі або бачили обставини, які мали місце перед, під час та після дорожньо-транспортної події. Мотиваційна основа дій таких осіб може бути обумовлена різними чинниками – наявністю близьких чи родинних стосунків з особою, яка вчинила дорожньо-транспортну подію, пропозицією надати матеріальну чи іншу вигоду за давання неправдивих показань. Предметом неправдивих показань можуть бути різні обставини – факт перебування правопорушника за кермом в момент вчинення ним дорожньо-транспортної події, окремі складові дорожньої обстановки та дії інших учасників дорожнього руху.

Недобросесний захисник підозрюваного є одним з найнебезпечніших суб'єктів протидії розслідуванню дорожньо-транспортних подій. Особливо той, який спеціалізується на захисті по справах по ст. 286 КК України. Через розуміння алгоритмів доказування у таких кримінальних провадженнях захисник може стати центральною фігурою в організації протидії розслідуванню. Векторами, за якими може організовуватися та здійснюватися протидія розслідуванню захисником, можуть бути:

- підкуп слідчого судді, який буде розглядати клопотання слідчого у кримінальному провадженні, суддів апеляційної інстанції, які будуть розглядати скаргу захисника та підозрюваного на ухвалу слідчого судді;
- підкуп експерта, який проводить судову експертизу щодо обставин порушення правил безпеки дорожнього руху;
- організація давання неправдивих показань свідками;
- заява клопотань щодо проведення процесуальних дій та оскарження процесуальних рішень у кримінальному провадженні з метою уповільнити або припинити процес притягнення до кримінальної відповідальності винного;
- зрив проведення процесуальної дії з метою уповільнити розслідування.

Небезпеку для встановлення обставин події дорожньо-транспортної події становить вплив на прийняття процесуальних рішень слідчим, прокурором з боку корумпованих службових осіб. Їх можна розділити на дві групи за ознакою можливості чинити безпосередній вплив на слідчого, прокурора з використанням службового становища.

Першу, складають керівники слідчих підрозділів, прокуратури, які використовуючи владні повноваження можуть чинити безпосередній вплив на результати розслідування,

даванням незаконних вказівок щодо здійснення процесуальних дій чи прийняття процесуальних рішень у кримінальному провадженні. У випадках, коли слідчий, прокурор відмовляються виконувати такі вказівки, ними може бути здійснена заміна слідчого, прокурора процесуального керівника на тих, які такі вказівки виконують.

Другу – службові особи органів державної влади, місцевого самоврядування, які використовуючи свій вплив можуть звертатися з проханнями до керівників органів досудового розслідування, прокуратури щодо прийняття процесуальних рішень, спрямованих на припинення кримінального переслідування особи, яка вчинила дорожньо-транспортну подію.

Схиляння слідчого, прокурора процесуального керівника такими службовими особами до вчинення незаконних процесуальних дій, рішень може відбуватися не тільки під впливом владного, соціального становища службової особи. Вони також можуть пропонувати неправомірну вигоду за такі дії слідчому, прокурору та їх керівникам.

Через те, що одне з ключових місць в системі доказів у кримінальних провадженнях по ст. 286 КК України займають судові експертизи, судові експерти, які проводять судову експертизу у кримінальному провадженні, у випадках залучення їх до протидії розслідуванню можуть чинити суттєвий вплив на результати розслідування. Особливо це стосується експертів, які проводять автотехнічну та транспортно-трасологічну експертизу. Надання неправомірної вигоди є основним засобом схиляння судових експертів до протидії розслідуванню.

За нашими оцінками слідчий, який спеціалізується на розслідуванні кримінальних правопорушень, передбачених ст. 286 КК України, є найбільш небезпечним суб'єктом протидії розслідуванню. Якщо особам, зацікавленим у результатах розслідування вдається вплинути на слідчого з моменту початку досудового розслідування, то у матеріалах кримінального провадження дані про подію, що сталася, можуть бути спотворені або можуть бути умисно створені прогалини у даних про дорожньо-транспортну подію. Наш особистий досвід свідчить, що у таких випадках при передаванні кримінального провадження доброчесному слідчому вкрай важко, а інколи неможливо встановити дані в достатньому обсязі для доведення вини особи у вчиненні кримінального правопорушення. На це, зокрема, може й бути розрахунок суб'єктів протидії розслідуванню. Особливо у ситуаціях, коли злочин спричинив суспільний резонанс і слідчий, прокурор, їх керівники, які залучені до протидії розслідуванню, не хочуть ризикувати бути звинуваченими у не притягненні до кримінальної відповідальності винного.

Прокурор процесуальний керівник може протидіяти розслідуванню шляхом давання незаконних вказівок, спрямованих на формування підґрунтя для прийняття незаконних процесуальних рішень у кримінальному провадженні. Однак, він повністю залежить від слідчого, який може як погодитися з ними, так і навпаки. У випадках не виконання слідчим незаконних вказівок прокурора він може вдатися до звернення до керівника органу досудового розслідування з метою впливу на нього для примушення за його участі слідчого до здійснення процесуальних дій, прийняття процесуальних рішень, які потрібні для обґрунтування припинення кримінального переслідування винного, або для підшукування іншого слідчого, який виконає незаконні та необґрунтовані вказівки прокурора.

Висновки. Як видно з наведеного матеріалу джерелом протидії розслідуванню порушень правил безпеки дорожнього руху може бути не одна особа, а група осіб, які можуть керуватися різними мотивами, але діяти спільно, переслідуючи спільну для них мету – не допустити або припинити кримінальне переслідування особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 286 КК України. І в окремих випадках така група осіб може діяти як єдиний суб'єкт протидії розслідуванню такого злочину, змінювати стратегію та тактику протидії, залучати до неї нових осіб в залежності від слідчої ситуації у кримінальному провадженні.

Список використаних джерел:

1. Ольховенко С. І. Методика розслідування залишення в небезпеці потерпілого внаслідок дорожньо-транспортної пригоди : дис... к.ю.н. зі спеціальності : 12.00.09. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2011. 227 с.
2. Антіпова О. І. Предмет та процес доказування при розслідуванні кримінальних правопорушень про дорожньо-транспортні пригоди : дис... к.ю.н. зі спеціальності : 12.00.09. Донецький юридичний інститут. Маріуполь, 2014. 232 с.
3. Стаскевич Г. С. Розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з дорожньо-транспортними пригодами : дис.. к.ю.н. зі спеціальності : 12.00.09. Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет». Київ, 2018. 223 с.
4. Крупей В. Ю. Розслідуванню правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами : дис... к.ю.н. зі спеціальності 12.00.09. ПРАТ «Вищий навчальний заклад «Межрегіональна академія управління персоналом»». Київ, 2020. 256 с.
5. Чичиркін А. О. Взаємодія слідчого з експертними підрозділами під час розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту : дис... д.ф. зі спеціальності 081 Право. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2021. 268 с.
6. Луцюк П. П. Розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації автотранспортних засобів : дис... к.ю.н. : 12.00.09. Київський національний університет внутрішніх справ. Київ, 2007. 223 с.
7. Нестерова І. А., Софілканіч О. В. Темперамент як біологічна детермінанта злочинної поведінки. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2022. *Серія Право*. Вип. 69. С. 362–366.

